

Obsah

Úvod.....	5
1 Speciální pedagogika – vymezení a základní terminologie	7
1.1 Úvod.....	7
1.2 Definice speciální pedagogiky	8
1.3 Předmět péče speciální pedagogiky x předmět speciální pedagogiky	10
1.4 Cíl(e) speciální pedagogiky	10
1.5 Systém (struktura) speciální pedagogiky	11
1.6 Základní terminologický aparát speciální pedagogiky	13
1.6.1 Vada x postižení x znevýhodnění	13
1.6.2 Označení osob	17
1.6.3 Reeducace, kompenzace, rehabilitace	18
1.6.4 Socializace, integrace, inkluze	19
2 Historie speciální pedagogiky	25
2.1 Historická východiska modelů přístupu k lidem s postižením	25
2.1.1 Represivní přístup k lidem s postižením	26
2.1.2 Charitativní přístup – židovsko-křesťanská tradice jako začátek akceptování lidí s postižením	26
2.1.3 Humanitní přístup a počátky institucionalizované péče o osoby s postižením v novověku	27
2.1.4 Počátky organizované a cílené péče o osoby s postižením.....	28
2.1.5 Inkluzivní pojetí jako hledání nového přístupu k jedincům s postižením.....	29
2.2 Sovákova periodizace a její reflexe	30
2.3 Jednotlivé osobnosti speciální pedagogiky	32
2.3.1 Osobnosti psychopedie a její vývoj	32
2.3.2 Osobnosti logopedie a její vývoj.....	34
2.3.3 Osobnosti surdopedie.....	35
2.3.4 Osobnosti tyflogopedie	37
2.3.5 Osobnosti somatopedie	40
3 Speciální pedagogika na přelomu tisíciletí.....	43
3.1 Charakteristické prvky současného pojetí speciální pedagogiky.....	43
3.2 Paradigma(ta) speciální pedagogiky	48
4 Postavení osob se zdravotním postižením ve společnosti.....	57
4.1 Historická východiska postavení zdravotně postižených ve společnosti	57
4.2 Diskriminace osob se zdravotním postižením	59
4.3 Počty občanů se zdravotním postižením	60
4.4 Postavení zdravotně postižených v jednotlivých etapách vývoje České republiky po roce 1989.....	65
5 Postižení a právo	69
5.1 Zdravotně postižení a právo	70
5.1.1 Ústavní právo	74
5.1.2 Zdravotně postižení v právních normách.....	74
6 Kvalita života	85

6.1	Fenomén kvality života	85
6.2	Historie pojmu a pojetí kvality života	86
6.3	Teoretická východiska pojmu kvalita života.....	87
6.4	Definice pojmu kvalita života	89
6.5	Pojetí kvality života, její dimenze a indikátory.....	90
6.6	Kvalita života související se zdravím.....	93
6.6.1	Dimenze kvality života související se zdravím	95
6.7	Měření kvality života	96
6.8	Specifika kvality života u osob s postižením	98
7	Závěr	103
	Seznam použité a doporučené literatury	105
	Profil autorů studijní opory	111